

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ДОНБАСУ

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ

1

ТОМ

А•Б•В

ДОНЕЦЬК•ВИДАВНИЦТВО•ПРОМІНЬ•2013

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20
Е64

Е64 ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ДОНЕЧЧИНИ. / Під редакцією д.і.н., проф. П.В. Доброва. –
Донецьк: ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013. –
440 с., іл. кольорові, ч/б.

ISBN 978-966-2008-01-2

В «Енциклопедії Донеччини» в довідково-інформативній формі подані славетні сторінки історії Донеччини.

У виданні зосереджено відомості про людей, які зробили помітний внесок у розвиток регіону на різних етапах його становлення: підприємців, діячів культури, освіти. Інформується про видатних осіб, які жили в різні часи та живуть зараз, уславляючи Донеччину своєю працею та звершеннями. Вміщено біографії державних, політичних, громадських, релігійних діячів, полководців, героїв війн, космонавтів, письменників і художників, скульпторів і композиторів, артистів і мандрівників, вчених і конструкторів.

Окремі статті присвячені історичним подіям, які стали віхами в розвитку України та нашого регіону. Мається інформація про населені пункти Донеччини, промислові та інші підприємства краю, окремі виробничі об'єднання, різного роду організації та установи, особливості їхнього розвитку на різних історичних етапах. Увага надається географічним і топонімічним термінам, місцевим назвам окремих поселень та відповідним історичним змінам, що відбулися в цих назвах.

Енциклопедія насичена багатим ілюстративним матеріалом.

Видання адресоване широкому колу читачів, буде корисним вчителям загальноосвітніх шкіл, викладачам вищих навчальних закладів, школярам, студентам, краєзнавцям та всім, хто цікавиться історією рідного краю.

УДК 94(477.62)(031)
ББК 63.3(4УКР)я20

*Автор проекту «Енциклопедія Донеччини» і керівник авторського колективу –
Петро Васильович ДОБРОВ,
декан історичного факультету, завідувач кафедри історії України
Донецького національного університету,
доктор історичних наук, професор, Заслужений працівник освіти України*

Редакційна колегія:

*голова колегії – ДОБРОВ П.В.
заступники голови колегії – ГРИДІНА І.М., СТЯЖКІНА О.В.
відповідальний секретар – НІКОЛЬСЬКИЙ В.М.
члени колегії – АНДРОСОВА С.Л., ГРИДІН А.М., ДМИТРІЄВА Н.Х.,
ДОБРОВ Е.В., КУЗІНА К.В., ЛЮДОРОВСЬКА Т.Ю.,
ПИЛИПЕНКО Д.В.*

ISBN 978-966-2008-01-2

© Автор-упорядник Добров П.В., 2013
© ТОВ «Видавничо-поліграфічне підприємство «ПРОМІНЬ», 2013

створення Академії гірничих наук Російської Федерації і був обраний її почесним президентом. Брав активну участь у розробці «Закона про вугілля» Російської Федерації та в діяльності компанії «Росвугілля» щодо реструктуризації галузі. З 1998 р. був радником директора Державної установи з питань реорганізації та ліквідації нерентабельних шахт і розрізів (РФ). Лауреат Державної премії СРСР 1949 р. за розробку та запровадження врубкових машин. Обирався депутатом Верховної Ради СРСР, чл. ЦК КПРС, головою радянської частини Постійної комісії Ради економічної взаємодопомоги з вугільної промисловості. Автор книг, статей і брошур з питань розвитку вугільної промисловості СРСР і зарубіжних країн, автор цілої низки винаходів. Помер 1 жовт. 2004 р. Нагороджений 4 орденами Леніна, орденами Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, медалями, знаком «Шахтарська слава» трьох ступ.

Літ.: Братченко Борис Федорович // Герои страны. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=12781; Борис Братченко // Люди. Peoples.ru. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.peoples.ru/state/minister/russia/bratchenko/>

О.В. Отземко

БРАТЧЕНКО Станіслав Никифорович (9.09.1936 – 21.02.2011) – провідний український археолог, фахівець з проблематики бронзового віку. Н. в родині українських селян у с. Красний Луч на Луганщині. Закінчив археологічне відділення історичного ф-ту Ленінградського ун-ту (1959). Після цього працював науковим співробітником та завідувачем музеєм «Танаїс» (філія Ростовського обласного краєзнавчого музею). Після навчання в аспірантурі Ін-ту

археології АН УРСР захистив кандидатську дисертацію за темою «Періодизація пам'яток середньої бронзи басейну Нижнього Дону» (1969). Від 1968 р. працював молодшим науковим співробітником, а протягом 1980–2004 рр. – старшим науковим співробітником Ін-ту археології АН УРСР (НАН України). Протягом 1972–1980 рр. очолював Сіверсько-донецьку, Донецьку і 2-гу Донецьку експедиції ІА АН УРСР, що досліджували кургани в зонах новобудов Луганської та Донецької обл. У 1991, 1998–2003 рр. брав участь у дослідженнях курганів і поселень бронзової доби на Лівобережній Сіверськодонецьчині. Б. є найавторитетнішим фахівцем з дослідження культур катакомбної області Чорноморсько-Каспійського регіону, праці якого стали класичними для науковців Східної та Західної Європи. Його основними досягненнями є обґрунтування концепції катакомбної культурогенези, культурно-таксономічна систематизація регіональних груп катакомбної області, розробка періодизації та хронології катакомбних старожитностей, концепція бабинської культурогенези, дослідження кам'яньсько-левицької культурної групи тощо, розробка питань господарсько-виробничої діяльності доби палеометалу. Є автором і співавтором понад 70 наукових статей і 4 монографій.

Р.О. Литвиненко

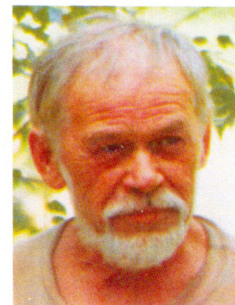
БРАТЧУН Валерій Іванович – інж.-будівельник-технолог, викладач вищої шк., д-р тех. наук (1993), проф. (1994), Засл. діяч н. і т. України (2006). Н. 13.08.1947 р. в м. Уссурійську Приморського краю (Росія) в родині військовослужбовців. У 1974 р. закінчив Макіївський інж.-будівельний ін-т. У 1974–1976 рр. –

асистент каф. будівельних матеріалів цього ін-ту. Аспірант каф. дорожньо-будівельних матеріалів Харківського автомобільно-дорожнього ін-ту (1976–1979). З 1980 р. працює в ДонНАБА: асистент, ст. викладач, доцент, проф. каф. будівельних матеріалів і ПСК, а з 1991 р. – зав. каф. З 1998 р. проректор з навчальної роботи ДонНАБА, потім – перший проректор Донбаської нац. академії будівництва і архітектури, зав. каф. технологій будівельних матеріалів, виробів та автомобільних доріг. Автор понад 400 наукових праць, 30 методичних розробок, 20 авторських свідоцтв та патентів. Заслужений діяч н. і т. України (2006), лауреат Державної премії України в галузі н. і т. (2008). Нагороджений знаком «Відмінник освіти України» (1997) і почесними грамотами МОН України (1995, 2002), Донецької обласної ради (1997, 2001, 2008); срібною та бронзовою медалями ВДНГ СРСР, дипломом III і II ступеней ВДНГ УССР, присвоєно почесне звання «Винахідник СРСР».

Дж та літ.: Кто есть кто в Донецке. 2009. – Биографич. справочник. – Донецк: ООО «Фирма «Интерхоббизэкспо», 2010; Донецька національна академія будівництва і архітектури. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dgasa.dn.ua/inform.php?lng=u&pid=326&art=329>.

Авт. гр.

БРЕДІХИН Андрій Володимирович – учений-історик, д-р істор. наук, проф., зав. каф. всесвітньої історії Донецького нац. ун-ту. Н. 25.03.1974 р. в м. Хабаровську (Росія). У 1996 р. закінчив історичний ф-тет Донецького держ. ун-ту, того ж року вступив до аспірантури. У 1999 р. захистив кандидатську дисертацію «Політичне та торгівельно-економічне співробітництво України з Латинською Америкою (1994–1997 рр.)».

С.Н. Братченко

В.І. Братчун

А.В. Бредіхин